

PRIMORSKI DNEVNIK

Leto XXXVI. Št. 268 (10.788) TRST, sredi, 19. novembra 1980

10. IN 11. DECEMBRA NA BRDU PRI KRANJU

Važen znanstveni posvet o narodnostnih manjšinah

Priveditelj simpozija je Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane

BRDO PRI KRANJU — Pripravljalni odbor »Znanstvenega posveta« o položaju in zaščiti manjšin v sestavi OZN je na včerajšnji seji sklenil, da bo pomemben simpozij, ki ga prireja inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane, v dnehi 10. in 11. decembra v prostorih hotela »Kokra« na Brdu pri Kranju. Pripravljalni odbor je že prejel okrog 20 poročil, ki so jih prispevali ugledni jugoslovanski izvedenci, med katerimi bo posebno zanimiva študija dr. Silve Devetaka, direktorja ljubljanskega INV, z naslovom »Odnos med sistemom OZN in našo deklaracijo«.

Dr. Pindiš bo obravnaval temo »Nekatera vprašanja kategorizacije in definicije manjšin v luči jugoslovanskega predloga deklaracije«, dr. Štrukelj bo obravnaval »Vprašanja jezika, zlasti z vidika možnosti za izboljšanje skupnih načel v deklaraciji OZN«, dr. Gvozdenov je najavil poročilo »Odnos matica-manjšina«, dr. Domini pa bo poročal o »Manjšini kot faktorju mednarodnega sodelovanja«.

Na znanstvenem simpoziju na Brdu pri Kranju bodo sodelovali tudi nekateri izvedenci in voditelji italijanske in madžarske narodnostne skupnosti, ki živita v Sloveniji. Ti bodo posebej obravnavali stvarne izkušnje, pridobljene v 6 letih, odkar so bile ustanovljene posebne samoupravne interesne skupnosti za jezik in kulturo italijanske in madžarske narodnosti, ki delujejo na koprskem obalnem področju in v Pomurju.

Danes bo v parlamentu odgovarjal sam ministrski predsednik Forlani

Iz zahteve za vlado lahko reši le s prepričljivimi odgovori in s priznanjem morebitnih političnih pokroviteljev - Intervju sestre ubitega časnika Pecorellija

RIM — Danes se bo v italijanskem parlamentu končno odvijala dolgo pričakovana razprava o žgočem vprašanju petrolejskega škandala. Razsežnost velekolupije ne dopušta nadaljnjega odlašanja, saj je verodostojnost temeljne državne institucije in njenih stranskih teles postajala v dvom. Iz zahteve in skoraj gotovega propada se lahko reši le z odpravo vseh senc in s prepričljivimi odgovori na vsa vnevirilna vprašanja, ki se vsakodnevno porajajo. Odkrito priznanje narejenih napak in izločenje morebitnih nezdravih tvoril iz svoje celote na nadaljnji korak. Naloga sodnikov pa je, da izsledijo in kaznujejo krivce.

Ministra Sarti in Lagorio ter sam predsednik Forlani imajo torej danes priložnost, da se otresejo vseh sumov prikrivanja morebitnih političnih pokroviteljev afer. Zveza med nezakonito dejavnostjo »moralnih« zločincev — industrijev, prevoznikov, funkcionarjev Utif ipd. — in političnim zapletom je primer »SID-Pecorelli« in prav tu tliči več

rimsko državno pravdnštvo, ki je po več kot enoletnem zatišju ponovno začelo preiskavo o Pecorellijevem umoru, zlasti se zadevo v zvezi s tajnimi dokumenti. Vsebinske le-teh pa jasno kaže, da so spletke in nekaterimi tujimi državami potekala na dokaj visoki ravni, kjer so nekateri politične osebnosti vendarle morale imeti glavno besedo.

Preiskovalci bodo morali v prvi vrsti ugotoviti komu je Pecorelli prekrizal račune do take mere, da je v parlamentu »celo plačal« s »smrtno obsodbo«.

K stopnjevanju že itak napetega ozračja sta včeraj prispevala še dva dogodka. Misovski senator Pisano, ki je v parlamentu javno obtožil demokratskega ministra Bisaglia, je dejal, da bo med današnjo razpravo svojim že znanim izjavam dodal nove vznemirljive podrobnosti. Povedal je, da sta rimska preiskovalca Sica in Mauro po smrti Pecorellija dobesedno »izpraznila« dom časnika, pozabila pa naj bi nekaj zelo »važnega«, o čemer bo spregovoril sam Pisano.

Sestra preminulega direktorja tehnika »O. P.« Pecorellija, Rosita, pa je v intervjuju novinarjem italijanske druge televizije mreže dejala, da sta Evangelisti in Andreotti obljubila rinskemu časniku podporo za njegovo tiskovno »kampanjo« proti višjim častnikom finančnih straznikov, ki so vpleteni v škandal.

medno vprašanje, na katero bodo morali dati danes primeren odgovor: ali je SID izide preiskav o sumljivi dejavnosti častnikov finančnih straznikov uporabljal le lastne namere, ali pa je bil o vsem obveščen tudi pristojni obrambni minister ali druge politične osebnosti. Tudi za vračanje krivde na bivšo tajno obveščevalno službo pa ne bi kar tako razbremenilo vlogo zakulisnih akterjev celotne zadeve.

Vlada bo morala namreč spregovoriti tudi o »svojevisti« odločbi

V VRSTAH PSI NARAŠČA POLEMKA S KD

Socialistično vodstvo poziva k moralizaciji javnega življenja

Francesco De Carli izvoljen v vodstvo PSI

RIM — Danes popoldne se bo v senatu začela parlamentarna razprava o petrolejskem škandalu. Forlani je že napovedal, da bo poročal in da bo vlada povedala »samo resnico«. Predsednik vlade ni uspelo sklicati sestanka s tajniki strank, ki tvorijo vladno večino, tako da se je le dvakrat sestel z ministrom za obrambo Lagorijem in z pravosodje Sartijem. Medtem pa je misovski senator Pisano razbotal, da bo danes v senatu povedal marsikaj žgočega o nekaterih vidnih demokratskih predstavnikih.

V tem napetem in zaskrbljenem vzdušju je polemika med socialisti in demokristi bila tudi včeraj zelo ostra. Vodstvo socialistične stranke je odobrilo enotno resolucijo, v kateri se »tranka obvezuje, da bo nadaljevala kampanjo za moralizacijo javnega življenja in v katerem se podpira pobude finančnega ministra Reviglia, katerih namen je »nadelati« davčni utajevalce«. Craxi se je omejil le na kratko poseg, ob koncu zasedanja je socialistični tajnik namreč demantiral govorice, čes da se je sestel s predsednikom vlade Forlanijem. Najbolj trd v svojem posegu pa je bil načelnik socialistične skupine v poslanski zbornici Labriola. V intervjuju, ki ga je dal neki tiskovni agenciji se je poslužil mnogo bolj točnih besed v odnosu do KD (pripravi jih je sicer drugim, ki so krščenjsko demokracijo označili za »stranško podzemlje«) in spet omenil možnost razpisa predčasnih volitev.

Kar je politične opazovalce v socialističnih izjavah najbolj prizadelo, je bolj ton kot vsebina. Razbrati je čedalje manj navezovanje na vlado, o kateri govorijo z naraščajočo neprizadeto. Mnogi trdijo, da imajo socialisti zelo jasen cilj. Hoteli naj bi namreč preprečiti izvolitev Andreottija za predsednika krščenjske demokracije. Prav Andreotti je včeraj posegel v polemiko ter spet govoril o vprašanju nacionalne solidarnosti in pozval vse stranke, naj vsaj začasno pustijo ob strani lastne interese, ki škodijo političnim odnosom tudi na ravni vladne koalicije. Gre za zelo jasen namig, (pri tem je treba omeniti, da so v tem smislu zadnje dni govorili tudi nekateri drugi predstavniki demokristjanske levice), da bi bilo mogoče povzročiti padec prve Forlanijeve vlade na isti način, kot je padla druga Cosigova.

Socialistično vodstvo je včeraj izbralo namestnike šestih socialističnih ministrov, ki so stopili v Forlanijevo vlado. Novi člani vodstva PSI so podpredsednik delnega odbora Forlani — Julijске krajine Francesco De Carli, nekdanji minister Balzamo, nekdanji podtajnik Conte ter parlamentarci Principe, Ruffolo in Signori.

R. G.

Podaljšan sporazum o sodelovanju med Finsko in SZ

MOSKVA — Ob koncu sovjetsko-finskih pogovorov so objavili sklepni komunik, v katerem je med drugim rečeno, da so odnosi med obema državama zgled praktičnega izvajanja politike mirujočnega sožitja med državami z različnimi državnimi in družbenimi ustroji. Finski predsednik Kekkonen je z Brežnjevim podpisal protokol, ki po-

MAJŠKA DE MATTEO IN VESSICHELLI PRED BOLONJSKIMI PREISKOVALCI

NEMIRNO OZADJE UMORA SODNIKA AMATA

De Matteo že priznal krivdo glede razkritja sodnih tajnosti - Vessicelli zanika vse

BOLOGNA — Včerajšnji dan je bil za Giovannija De Mattea odločilen. V sodni palači je odgovarjal na vprašanja, ki so mu jih zastavljali bolonjski preiskovalci, ki vodijo preiskavo o umoru rimskega sodnika Maria Amata. Preiskovalci je že danes jasno, v kolikšni meri je bivši državni pravdnik kriv umora svojega namestnika Amata, svojih prvih zaključkov pa ne nameravajo posredovati javnosti. Samo od pozitivnih odgovorov bo odvisno, če bo De Matteo še svoboden in če bo še opravljal svojo visoko državno funkcijo, čeprav je minister za pravosodje Sarti po izstavitvi sodnega poziva zahteval začasno suspendiranje. V sodnih krogih pa se medtem šušlja, da je De Matteo za vedno končal s svojo službo sodnika, ne glede na zaključke preiskave.

Podobna usoda čaka tudi namestnika državnega pravdnika Raffaella Vessicelli, ki se je prav tako na sodni poziv včeraj po- polne predstavil pred bolonjskimi preisko-

valci. Oba sta obtožena kršenja sodnih tajnosti, zaradi česar so se okoristili nekateri rimski zagovorniki desničarskih teroristov in informacije skrbno izkoristili v svoj namen.

Pred De Matteovim pričevanjem na bolonjskem sodišču zasedali odvetnika Andrianja. Resnici na ljubo je prav neki Amato zapis usmeril sum na odvetnika, zaradi česar je državno pravdnštvo zanj izdalo zaporni nalog. Andriani se je 24. aprila srečal z Amatom med njo sodno obravnavo v Rimu in mu zaupal, da mu je Marco Mario Massimi posredoval »zelo zanimive podatke«.

Kako in od koga je Paolo Andriani izvedel te pekoče novice? Čeže, da mu jih je posredoval sam De Matteo, ki mu je v strogi tajnosti zaupal pričevanje Massima. Novica se je kmalu razlegla med nekaterimi rimskimi desničarskimi odvetniki in sodniki. Sam Vessicelli je baže kasneje sporočil vest

Aldu Semerariju, ki je bil takrat zaposlen na sodišču kot psihiatrski izvedenec.

De Matteo je kasneje predstavnikom vrhovnega sodišča priznal, da je posredoval Vessicelliju zapiske sodnika Amata. Vse to pa je bilo — kot sam pravi — v okviru sodelovanja, torej v dobri veri. Vessicelli pa vse to zanika in celo pravi, da je De Matteo pravi lažnivec, ki se otepa odgovornosti.

Jasnih podatkov ni, pomočni pravdnik Alberto pa je včeraj potrdil, da bo baže prišlo do sočuenja med obema, kar bo, tako je vsaj treba upati, privedlo do razčiščenja.

Bolonjski sodniki pa so medtem pripravili seznam zaslišan. Danes popoldne je na vrsti Aldo Semerari, ki je v zaporu v Forliju, obtožen tudi pokola 2. avgusta, v petek dopoldne pa se bo sodnikom predstavil Marco Mario Massimi, doma iz Ascoli Picena. Massimi je »svojo krivdo že priznal, dodatno zaslišanje pa bo pripomoglo le za razčiščenje Andrianjeve in De Matteove opozicije.

Reševanje afganistanske krize se ni premaknilo z mrtve točke

Moskva in Kabul vztrajata pri svojih stališčih o sovjetski pomoči proti tujemu vmešavanju - Vsi čakajo kakšne odnose bo s SZ vzpostavila Reaganova administracija

nistra, ki v imenu 39 držav ponajnuje resolucijo z zahtevo o umiku tujih čet, je primer »afganistanske tragedije«, ki je »do temeljev pretresla Združene narode«. Za afganistanskega zunanjega ministra pa je razprava na East Riverju »ne dopustno vmešavanje« v notranje zadeve te države.

Afganistanska kriza od vsega začetka meče senco na jesensko zasedanje generalne skupščine OZN. V splošni razpravi o položaju v svetu ni bilo govornika, ki se ne bi dotaknil tudi tega problema. Sedaj je afganistanska kriza prešla na dnevni red kot posebna točka, ki in do srede zvečer, ko se bo razprava končala, je glavno vprašanje, koliko držav bo zahtevalo umik tujih čet, da bi si lahko Afganistan sami kaj prišlo usodo. Na lan-

skem izrednem zasedanju generalne skupščine so umik zahtevali 104 države.

Včeraj popoldne sta poleg pakistanskega in afganistanskega predstavnika spregovorila tudi zastopnika Sovjetske zveze in Kitajske. Pakistanec trdi o afganistanski krizi, da ne predstavlja samo »tragedije« za to državo, temveč da je »prizadela celotno, spreminila tok poplavljanja v svetu, zatemnila izglede za razoročitev in pokopala zaupanje med vladavilci«. In to vse ker so notranje razlike med Afganici skušali rešiti s tujim posegom. Če bi vse ostalo kot je sedaj, je poudaril pakistanski zunanji minister, »bi lahko to postalo nevaren precedens za podobne intervencije velikih držav proti svojim manjšim in neuravnoteženim sedom«.

Afganistanec trdi, da je sovjetske čete poklicala kabulska elita kot odgovor na »nenapovedano vojno«, ki jo je »imperializem« ob podpori »ostankov starega feudalnega režima« sprožil iz tujine. Kabulski minister trdi, da zavisi »politična rešitev« od prenehanja invazije, predvsem iz Pakistana.

Vse je torej ostalo na isti točki kot pred letom dni. Afganec ni povedal, če je tuje čete poklicala v državo vlada ubitega Hafizulaha Amina. O pokojnem afganistanskem premieru trdi le, da je hotel ob ameriških navetih in z ameriško pomočjo zaustaviti in spremeniti revolucionarno pot Afganistana.

Politični opazovalci, ki so z izredno pozornostjo poslušali izjavne sovjetskega predstavnika, niso opazili nič novega. Učajoč se »omejenega sovjetskega kontingenta« je odgovor na iz tujine voden napad proti Afganistanu. Rešitev je v predlogih kabulske vlade, ki najprej zahteva konec zvezi intervencije. Sovjetski veleposlanik ni u svojem govoru omenil »nemiro« na južni sovjetski meji kot razlog za intervencijo, kot je to napravil v splošni razpravi v začetku jeseni njegov zunanji minister. Tega pa se je spomnil kitajski veleposlanik, ki trdi, da je sovjetsko stališče o »neposredni grožnji varnosti sovjetskih južnih meja« nekaj hujšega kot »upravičena« intervencija. saj »postaja teoretično osnova za podobne korake v bodočnosti«. Pekinški predstavnik trdi, da je odor o Afganistan prei »rak« proti Indijskemu oceanu in Perzijsko - Arab-

MAJŠKA DE MATTEO IN VESSICHELLI PRED BOLONJSKIMI PREISKOVALCI

NEMIRNO OZADJE UMORA SODNIKA AMATA

De Matteo že priznal krivdo glede razkritja sodnih tajnosti - Vessicelli zanika vse

BOLOGNA — Včerajšnji dan je bil za Giovannija De Mattea odločilen. V sodni palači je odgovarjal na vprašanja, ki so mu jih zastavljali bolonjski preiskovalci, ki vodijo preiskavo o umoru rimskega sodnika Maria Amata. Preiskovalci je že danes jasno, v kolikšni meri je bivši državni pravdnik kriv umora svojega namestnika Amata, svojih prvih zaključkov pa ne nameravajo posredovati javnosti. Samo od pozitivnih odgovorov bo odvisno, če bo De Matteo še svoboden in če bo še opravljal svojo visoko državno funkcijo, čeprav je minister za pravosodje Sarti po izstavitvi sodnega poziva zahteval začasno suspendiranje. V sodnih krogih pa se medtem šušlja, da je De Matteo za vedno končal s svojo službo sodnika, ne glede na zaključke preiskave.

Podobna usoda čaka tudi namestnika državnega pravdnika Raffaella Vessicelli, ki se je prav tako na sodni poziv včeraj po- polne predstavil pred bolonjskimi preisko-

valci. Oba sta obtožena kršenja sodnih tajnosti, zaradi česar so se okoristili nekateri rimski zagovorniki desničarskih teroristov in informacije skrbno izkoristili v svoj namen.

Pred De Matteovim pričevanjem na bolonjskem sodišču zasedali odvetnika Andrianja. Resnici na ljubo je prav neki Amato zapis usmeril sum na odvetnika, zaradi česar je državno pravdnštvo zanj izdalo zaporni nalog. Andriani se je 24. aprila srečal z Amatom med njo sodno obravnavo v Rimu in mu zaupal, da mu je Marco Mario Massimi posredoval »zelo zanimive podatke«.

Kako in od koga je Paolo Andriani izvedel te pekoče novice? Čeže, da mu jih je posredoval sam De Matteo, ki mu je v strogi tajnosti zaupal pričevanje Massima. Novica se je kmalu razlegla med nekaterimi rimskimi desničarskimi odvetniki in sodniki. Sam Vessicelli je baže kasneje sporočil vest

Vrhovec in Mladenov o odnosih med državama

Bolgarski tisk posveča Vrhovčevemu obisku veliko pozornost

SOFIJA — V Sofiji so se nadalevali jugoslovansko-bolgarski pogovori, na katerih sta zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec in bolgarski zunanji minister Petar Mladenov vsestransko preučila dosedajni razvoj gospodarskega sodelovanja, ki se zdaj krepi, vendar še vedno zaostaja za potrebami in možnostmi sosednjih držav. Možnost za razširitev gospodarskega sodelovanja, posebej na področju specializacije in kooperacije bo do podrobno preučili na naslednjem sestanku jugoslovansko-bolgarskega odbora.

Izmenjili so tudi mnenja o drugih področjih sodelovanja, pri čemer so izrazili obojestransko željo, da bi se razširilo ob srošovanju načel suverenosti, enotnosti, neodvisnosti in nevmesavanja kot tudi ob spoštovanju posebnosti mednarodnega položaja in družbeno-političnega razvoja obeh držav. To bo odprlo tudi možnost za konstruktivno razpravo o odprtih vprašanjih v odnosih med državama in pozitivno reševanje teh vprašanj.

Bolgarski tisk namenja Vrhovčevemu obisku veliko pozornost in opozarja, da sta Vrhovec in Mladenov v prvih pogovorih izrazila za skrbljenost zaradi zaostrovanja mednarodnih razmer. Tisk opozarja tudi na besede Josipa Vrhovca v zdravici na slovesni večerji, da je njegov obisk izraz želje Jugoslavije, da razvija in krepi vsestranske odnose in dobrososedsko sodelovanje z Bolgarijo, kar je življenjskega pomena za narode obeh držav.

Josip Vrhovec je bil v ponedeljek na večerji pri Petru Mladenovu. Gostitelj je izrazil zadovoljstvo za radi obiska, ki po njegovem mnenju potrditev obojestranske želje za

nadaljnje poglobljanje in razširjanje sodelovanja med državama. Menil je, da so dosedanje oblike medsebojnega sodelovanja precej podmožnostni in potrebami, zato so potrebne nove spodbude za obogatitev sodelovanja. Josip Vrhovec je v odgovoru poudaril željo SFRJ, da z LR Bolgarijo razvija in krepi vsestranske odnose in dobrososedsko sodelovanje, ki ga bi zlasti na gospodarskem področju še lahko izboljšali. Podčrtal je tudi, da Jugoslavija posebej skrbi za razvoj narodnostnih manjšin, kar krepi zaupanje in prijateljstvo med državama. (dd)

Izmenjili so tudi mnenja o drugih področjih sodelovanja, pri čemer so izrazili obojestransko željo, da bi se razširilo ob srošovanju načel suverenosti, enotnosti, neodvisnosti in nevmesavanja kot tudi ob spoštovanju posebnosti mednarodnega položaja in družbeno-političnega razvoja obeh držav. To bo odprlo tudi možnost za konstruktivno razpravo o odprtih vprašanjih v odnosih med državama in pozitivno reševanje teh vprašanj.

Bolgarski tisk namenja Vrhovčevemu obisku veliko pozornost in opozarja, da sta Vrhovec in Mladenov v prvih pogovorih izrazila za skrbljenost zaradi zaostrovanja mednarodnih razmer. Tisk opozarja tudi na besede Josipa Vrhovca v zdravici na slovesni večerji, da je njegov obisk izraz želje Jugoslavije, da razvija in krepi vsestranske odnose in dobrososedsko sodelovanje z Bolgarijo, kar je življenjskega pomena za narode obeh držav.

Josip Vrhovec je bil v ponedeljek na večerji pri Petru Mladenovu. Gostitelj je izrazil zadovoljstvo za radi obiska, ki po njegovem mnenju potrditev obojestranske želje za

V Beogradu seja zveznega izvršnega sveta

BEograd — Včeraj je bila seja zveznega izvršnega sveta, ki je pod vodstvom predsednika Dragoljuba Stavreva sprejel predlog zakona o dopolnitvi zakona o temeljnih sistemih družbenega načrtovanja in o družbenem načrtu Jugoslavije. Predlagana sprememba zakona se v sklepnih določilih nanaša na sprejetje resolucije o temeljnih smernicah in okvirnih politiki družbeno-gospodarskega razvoja v 1981. letu.

Na seji so sprejeli pregled odprtih vprašanj iz dogovora o temeljnih družbenega načrta Jugoslavije za obdobje 1981-1985 in sicer po seji koordinacijske komisije ZIS, ki je bila 17. novembra v Beogradu v navzočnosti predsednikov izvršnih svetov republik in pokrajin. S sprejetjem omenjenega pregleda naj bi zagotovili nadaljnji potek usklajevanja in sprejetja dogovora v predvidenem roku. (dd)

DRAGISA BOSKOVIĆ

OB OBISKU BODOČIH DIPLOMATOV V NAŠI DEŽELI

Potrjena važnost vloge naše dežele v okviru mednarodnega sodelovanja

Konzularne svetnike sta sprejela predsednika deželne sveta in vlade Colli in Comelli - Osimski sporazumi odprli zgodovinsko fazo v odnosih med EGS in Balkanom

Z obiska mladih diplomatov na sedežu deželne sveta

Konzularni svetniki, ki obiskujejo sedmič višji tečaj diplomatskega inštituta italijanskega zunanega ministrstva, in ki se mudijo v Furlaniji - Julijski krajini, da bi se podrobneje seznanili z nekaterimi osnovnimi vidiki deželne notranje ureditve, s problemi, ki so povezani z osimskimi sporazumi ter s stanjem odnosov med deželo in Evropsko gospodarsko skupnostjo, so se včeraj dopoldne mudili na sedežu deželne sveta. Sprejela sta jih predsednik Colli ter predsednik deželne odbora Comelli. Prisotna pa sta bila še odborniki Colli in podpredsednik posebne svetovalske komisije, ki proučuje vprašanja glede izvajanja osimskih sporazumov Vespasiano.

V pozdravnem nagovoru je predsednik skupščine Colli izrazil zadovoljstvo zaradi prisotnosti tako številnega in kvalificiranega odposlanstva bodočih italijanskih diplomatov v naši deželi. Potem ko je ugotavljal, da ima dežela poseben avtonomni statut, ker ima v državnem merilu posebno vlogo, v polnem razmahu katere so najbolj gotove perspektive razvoja in premostitve starih in nedanjih razlik in težav, je predsednik skupščine Colli prisotne ponovno seznanil o položaju in vlogi naše dežele v okviru širšega mednarodnega sodelovanja. V svojem nagovoru je predsednik Colli tudi poudaril važnost prispevka, ki ga je dežela nudila v procesu razvoja odnosov sodelovanja in prijateljstva na tem geografskem območju.

Predsednik deželne odbora Comelli pa se je spomnil na najpomembnejše trenutke doseganja deželne dejavnosti, ki se je začela leta 1964 ter poudaril, da sta bili med glavnimi cilji njenih dejavnosti usklajevanje in združevanje različnih stvarnosti v deželi - Julijske krajine, kar je sprožilo proces rasti in razvoja ter omogočilo, da se je dežela lahko konkretno vključila v vsedržno stvarnost. Potem ko je prisotne seznanil s tistimi tragičnimi trenutki, ki so leta 1975 hudo prizadeli Furlanijo, in s težnjami deželne vlade, ki je poleg prizadevanj za obnovo prizadetega območja težila za tem, da bi zaustavila proces izseljevanja iz naše dežele, je predsednik vlade Comelli poudaril, da so osimski sporazumi odprli novo zgodovinsko fazo v odnosih med Evropo, oziroma med deželami članicami Evropske gospodarske skupnosti in v širšem pogledu s celim Balkanom. Zaustavil se je tudi ob vlogi, ki jo ima Furlanija - Julijska krajina v širšem evropskem merilu in v tej luči poudaril važnost načrta, ki teži za tem, da bi deželno ozemlje postalo temeljno območje Evropske gospodarske skupnosti in italijanske države.

V dopoldanskih urah so si konzularni svetniki izmenjali mnenja s predstavniki posebne deželne svetovalske komisije, ki proučuje vprašanja glede izvajanja osimskih sporazumov: z njimi so se poleg podpredsednika Vespasiana zadržali še svetovalec F.J.K., tudi tradicija I. stre in Dalmacije. Žal knjigo nismo dobili v roke, zato o njej ne moremo izreči nobene kritične pripombe, niti ne oceniti deleža, ki pripada slovenski kulturi.

PREDSTAVILI TRETJO KNJIGO ENCIKLOPEDIJE O NAŠI DEŽELI

Monografski značaj enciklopedije tokrat obravnava kulturo, umetnost, ljudsko izročilo in tradicijo ljudstev Furlanije-J. krajine

V Casnikarskem krožku so včeraj predstavili javnosti tretjo knjigo tretjega dela monografske enciklopedije o Furlaniji - Julijski krajini, ki jo izdaja Institut za enciklopedijo F-JK iz Vidma. Knjiga tokrat nudi prikaz kulturne dejavnosti v naši deželi, ljudske tradicije ter prežet je in navad tu živčih ljudstev in že zaradi tega bi morala biti zanimiva ter naleteti na ugoden odziv pri bralcih. Knjiga je razdeljena na pet glavnih poglavij, v katerih avtorji monografski obravnavajo, poleg umetniških in drugih dosežkov prebivalcev F-JK, tudi tradicijo I. stre in Dalmacije. Žal knjigo nismo dobili v roke, zato o njej ne moremo izreči nobene kritične pripombe, niti ne oceniti deleža, ki pripada slovenski kulturi.

PO ZADNJIH PODATKIH ISTAT

V TRSTU ZABELEŽILI NAJVIŠJI PORAST ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV

Nase mesto na prvem mestu na vsedravnih lestvici pred Firencami, Tridentom in Bologno

Pred dnevi smo na tem mestu zabeležili, da so se po ugotovitvah občinske statistične službe življenjski stroški na Tržaškem od oktobra lani do oktobra letos dvignili kar za 19,8 od sto in da se naše mesto, kar se tiče dragine, uvršča v sam vrh med najvažnejšimi središči v Italiji. Iz včeraj prispelga mesečnega biltena Osrednjega zavoda za statistiko ISTAT pa je razvidno, da zavzema v tem pogledu Trst odločno prvo mesto v državni lestvici.

Podatki, ki se nanašajo na stanje konec preteklega avgusta, izkazujejo, da se je življenje v zadnjih štirih letih najbolj podražilo prav v Trstu: ustrežni pokazatelj, ki znaša v poprečju za vsa Italijo 188,3 (1976 = 100), je dosegel konec avgusta v našem mestu višino 199,5. S precejšnjim razlikom sledijo Firence (194,5), Trident (193,4), Bologna (192,0), itd. do zadnjega mesta na lestvici, ki pripada Palermo z indeksom 178,4. Osrednji zavod za statistiko določa poprečni pokazatelj o gibanju življenjskih stroškov v državi na podlagi cen, ki jih pristojni uradi beležijo v dveh letih mesih, sedežih pokrajinskih uprav. Poleg omenjenih mest so na seznamu še Turin, Aosta, Milan, Benetke, Genova, Perugia, Ancona, Rim, L'Aquila, Campobasso, Neapelj, Bari, Potenza, Reggio Calabria in Cagliari.

IZJAVA KOMUNISTIČNE SENATORKJE JELKE GERBEC

Deportiranci v koncentracijska taborišča končno le prejeli delno moralno priznanje

Parlament je pred dnevi odobril poseben zakon za bivše deportirance - Poslužijo se ga lahko tudi osebe, ki so na lastni koži okusile grozote nacizma v Rižarni

Pred nedavnim je italijanski parlament odobril zakon, ki koristi bivšim internirancem v koncentracijskih taboriščih. Ob tej priložnosti je slovenska komunistična senatorka Jelka Gerbec posredovala tisku krajšo izjavo, v kateri je predvsem poudarila, da bo bivši interniranci v koncentracijskih taboriščih končno le dosegli, po 35 letih zmagane nacifazizma in po 20-letnih prizadevanjih v parlamentarnih forumih, državni zakon, s katerim prejema vsaj delno moralno in denarno zadoščenje za vse strahovite grozote, ki jih morali prenašati kot politični preganjanji.

Senatorka Gerbecova je tudi poudarila, da je bilo zelo težko dosegiti potrditev tega zakona: vlade, ki so si medtem sledile, so se na dolgo obotavljale, predno so se odločile in začele razpravo o tem zakonskem predlogu. Ko pa se je v senatu končno le začel zakonski postopek, je krščanska demokracija, ki je sicer podpisala enotno besedilo zakonskega osnutka, dal časa

skušala preprečiti, da bi se o njem razpravljalo in ga odobril kot samostojno celoto. Krščanska demokracija je namreč trdila, da bi bilo treba uniformirati določila v korist vseh političnih preganjanj: trdila je, da bi bilo treba postaviti na isto raven vse politične preganjanje, ne glede, ali so bili zaprti v italijanskih ječah, ali konfinirani na otokih, ali pa deportirani v koncentracijska taborišča, kjer so praktično gledali smrti v obraz. KD je trdila, da bi morala za vse te preganjanje veljati ista določila, ki so bila sprejeta na osnovi kriterijev za ostale politične preganjanje in bi zaradi tega bilo potrebno združiti zakonski osnutek o bivših internirancih v koncentracijskih taboriščih z ostalimi predlogi, ki urejajo izenačenje statusa vseh političnih preganjanj. To pa bi pomenilo — je v svoji izjavi poudarila komunistična senatorka — sprejeti selektivno ravnanje, ki ga urejajo diferencialni kriteriji in točna lestvica: istočasno bi tudi pomenilo, da bi se zakona lahko poslužili le tisti moški, ki so dopolnili 65. leto in tiste ženske, ki so dopolnile 60. leto starosti.

Temu so se komunisti, z drugimi političnimi silami, odločno postavili po robu. Končno je le prevladala zdrava presoja, tako da je bil odobren poseben zakon za bivše internirance v koncentracijskih taboriščih, ki med drugim določa podoben mesečni odškodnine, ki bo enaka najnižji pokojnini socialnega skrbstva: to odškodnino bodo ženske prejemale od 50. leta starosti dalje, moški pa po 55. letu. Nov zakon predvideva še druga važna določila: posebno pa je važen za del prebivalstva iz naših krajev, saj jasno določa, da se ga bodo lahko okoristili vsi tisti, ki so preživeli v koncentracijskem taborišču Rižarne. Zakon ne določa terminov za predložitev prošnje: leti so vselej odprti, izpolnite prošnjo pa je zelo enostavno. Kdor je že vpisan na posebnih seznamih, ki so bili že večkrat objavljeni na Uradnem vestniku, lahko vloži prošnjo brez dokumentacije o deportiranju. Kdor pa še ni bil vključen v že objavljen seznam, pa bo moral s prošnjo predložiti tudi notarsko potrdilo, ali pa pričevanja ostalih preživeli.

Svojo izjavo je senatorka Jelka Gerbec zaključila z ugotovitvijo, da je bilo zelo žalostno in nedopustno, da ni država v vseh teh letih sprejela nobenega ukrepa za vse tiste, ki so ubežali nacističnim krematorijem. S tem zakonom je bila zato storjena pravica, odobritev zakona pa je tudi izraz spoštovanja do vseh tistih, ki so na lastni koži občutili grozote nacizma. Žal pa, da je za mnoge prišlo prepozno.

STALIŠČE MALIH IN SREDNJIH INDUSTRIJ

OKREPITI GOSPODARSKO SODELOVANJE S SOSEDI

V poslovanje po avtonomnih računih vključiti tudi industrijske dejavnosti - Zveza zagovarja nujnost jedrske centrale v naši deželi

Predstavnstvo deželne zveze malih in srednjih industrij, ki ga je vodil predsednik Burba, je včeraj na sestanku z tržaškimi vodstvom republikanske stranke obrazložilo gledišča malih in srednjih podjetnikov iz Furlanije - Julijske krajine o deželnem razvojnem načrtu, ki naj bi se začel v kratkem izvajati.

Zveza je mnenja, da je treba okrepiti mednarodno vlogo naše dežele na področjih prometa, komunikacij ter trgovskega in kulturnega posredništva. Poskrbeti je treba za uresničitev središča za tehnološke raziskave, ki naj pripomore h krepitvi in diverzifikaciji proizvodnje malih in srednjih podjetij. Kar zadeva energetske krize, se zveza ogreva za uresničitev predvidenih jedrskih central, in sicer tudi tiste, ki jo namenjajo zgraditi na območju naše dežele. Zveza se nadalje zavzema za uresničitev posebnega središča za storitve, ki naj bodo na voljo malim in srednjim podjetjem. Glede kreditne politike je treba ustanoviti poseben konzorcijski deželni razrednosti za jamstvo nad posojili, ki jih banke dovoljujejo malim in srednjim podjetnikom. Poskrbeti je nadalje treba za primerno izobraževanje mladih kadrov.

Kar zadeva sodelovanje s tujino je zveza mnenja, da je treba okrepiti gospodarske odnose z vsemi sosednimi državami, od Bavarske do Grčije, tako da bo na tem območju mogoče uresničiti širše integrirano tržišče. V tem okviru je treba okrepiti in izboljšati poslovanje po avtonomnih računih med Italijo in Jugoslavijo ter pri tem ovrednotiti industrijsko sodelovanje.

Končno se zveza zavzema za uresničitev novih proizvodnih struktur na vseh tistih območjih naše dežele, kjer preživljajo industrijske dejavnosti lažjo ali hujšo krizo.

Sestanek med pokrajinskimi in dolinskimi upravitelji

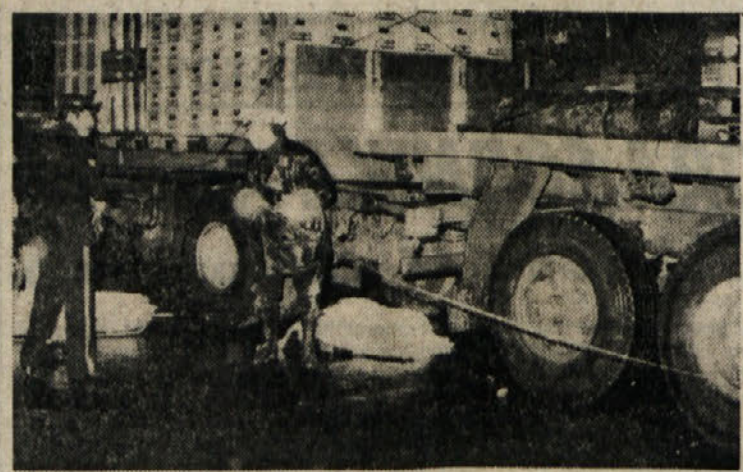
Predvčerajšnjim je bil na dolinskem županstvu sestanek med županom Švabom in podžupanom Pečenikom ter pokrajinskimi odborniki za javna dela Martinjem in predstnikom I. pokrajinske komisije Millom. Govor je bil o stanju pokrajinskih ter občinskih cest na Dolinskem, ki jih vzdržuje pokrajina. Udeleženci snidenja so si se se tudi ogledali.

V omenjenem dokumentu se sindikalna zveza ukvarja z vsemi glavnimi problemi, s katerimi se danes sooča tukajšnja pristaniška stvarnost. V poglavju o prometnih zvezah se sindikat zavzema predvsem za čimprejšnjo oddajo del za gradnjo razširjenega postaja pri Červinjani. Za to strukturo so bili kakor znano že izdelani načrti in na razpolago je tudi 2-letno finančno nakazilo 20 milijard lir. Postopek za oddajo del pa je bil na zahtevo lokalne avtonomistične skupine ustavljen za šest mesecev. Dokument postavlja nadalje zahtevo po takojšnji določitvi finančnega kritja za vsa dela, potrebna za uresničitev sodobne avto cestne in železniške povezave tržaške luke s srednjeevropskim železniškim omrežjem. V ta okvir spada tudi začetek gradnje nove vrste ceste, ki bo povezovala pomol VII s kamionsko cesto 202: konkretno gre za prvi odsek nove prometnice do Lakotiča in za nadaljevanje od UL dle Rampa, za kar je odgovorna tržaška občina, ki pa ni doslej v ničemer premaknila zadeve z mrtve točke.

Sindikalni dokument obravnava tudi vprašanje tehnične opreme v luki in postavlja zahtevo, naj se v pričakovanju nakazil iz državnih blagin (po načrtu za razvoj pristanišč), posodobijo in okrepijo, in stojče naprave z ustreznimi pose-

TRAGIČNA SMRT MLADEGA ŠOFERJA

27-letnega Pierangela Bassanija, doma iz bližine Bergama, je stisnilo med kamion in prikolico, da je bil na mestu mrtve

Prizorišče srhljive nesreče

V prvih večernih urah je včeraj na popolnoma neovetljenem odseku Ulice Pietra Ferrata tragično izgubil življenje 27-letni šofer Pierangelo Bassani, ki je bil doma v kraju Bolgare blizu Bergama. Bassani je ob 18. uri pravkar končal z delom razkladanja in nakladanja kamiona in prikolice in je ugotovil, da je na vozilu neka okvara. Tako je v bližnjem podjetju motornih delov zaprosil za pomoč. Še preden pa se je lotil popravila,

je hotel priklopiti prikolico. Kot so v podjetju kasneje povedali, so takoj zatem zaslišali preglasen krik in ko so prihiteli na cestjo, so se znašli pred srhljivim prizorom. Bassanija je prikolica, morebiti zaradi napačnega manevra ali pa tudi zaradi okvare na vozilu, silovito prisilila ob kamion. Mlademu šoferju pa je pri tem zdobil lobo, zaradi česar je v trenutku izdihnil.

Bassani je bil zaposlen kot šofer

V ZVEZI Z IZVAJANJEM OSIMA

Ambasador Carducci nasledil ministru Traxlerju

V ministrskih krogih, katerim je poverjena skrb za uresničevanje gospodarskega dela osimskih sporazumov, je ambasador Lodovico Carducci Arsenio te dni prevzel dolžnosti, ki jih je doslej opravljal minister Vieri Traxler. Traxler je v zvezi s tem pred časom navezal vrsto stikov s poslovnimi krogi tudi na Tržaškem. Kolikor se je zvedelo, je to pot že nastopil tudi ambasador Carducci, ki se je včeraj udeležil širšega sestanka s poslovnimi ljudmi z našega območja na sedežu tržaške trgovinske zbornice.

Danes seja deželne sveta

Deželni svet se bo ponovno sestel danes dopoldne ob 9.30. Ker gre za prvo sejo v tem tednu, se bo zasedanje začelo z običajnimi odgovori na vprašanja in interpelacije; tem pa bo sledila razprava o zakonskem osnutku, ki obravnava vprašanje vodnega bogastva v naši deželi, o katerem bo poročal krščansko - demokratski svetovalec Specogna.

Na sedežu mestnega muzeja Revoltella se nadaljuje vpisovanje na tečaj risanja, ki se bo začel v torek, 25. t.m. Razpis tečaja je že sedaj naletel na veliko zanimanje, interesi pa lahko dobijo vse informacije na sedežu muzeja v UL Diaz 27.

V OKVIRU IZMENJAV MED GLEDALIŠKIMI HIŠAMI

Zagrebcani v Rossettiju s Kiklopom R. Marinkovića

Prizor iz «Kiklopa» v uprizoritvi zagrebskega gledališča

V okviru intenzivnih izmenjav med Teatrom stabiliz iz Trsta in slovenskimi in hrvaškimi gledališkimi hišami je sinoči gostoval v Rossettiju Hrvatsko narodno gledališče iz Zagreba z dramo Ranka Marinkovića v odski priredbi in režiji Koste Spaića «Kiklop». Predstava si je ogledalo lepo število gledalcev, ki je s pomočjo simultane prevajanja pozorno spremljalo dogajanje na odru ter na koncu z dolгим aplavzom nagradilo zagre-

ške gledališčne. Več o predstavi, ki se je zaključila v poznih večernih urah, bomo poročali v jutrišnji številki našega dnevnika.

Jutri v Avditoriju zanjiva predstava

Jutri zvečer se bo v Avditoriju začel niz predstav gledališkega dela «Eros in Priap», ki ga je po istoimenskem romanu Carla Emilia Gadda postavil na oder režiser Lorenzo Salvetti. Predstava, v glavni vlogi nastopa Patrizia De Clara, je vseokor izjemno zanimiva.

Gledališča postavitev, kot tudi roman, obravnava fenomen fetišizma, vendar skozi erotično optiko, kjer je žuštvo oblačeno od Erosa, ki popolnoma osvoji Logos, in je razum, in kjer so funkcije moškega samo v materialnosti, medtem ko so njihova čustva in instinkti v službi fašistične ideologije.

O državnih udeležbah v Italiji

Javna skupščina sekcije KPI iz tovarne GMT

Prihodnjo soboto, 22. novembra, ob 9. uri bo v krožku Rinaldi (UL Madonnina 19) javna skupščina sekcije KPI, ki deluje v Tovarni velikih motorjev pri Boljuncu. Govor bo o «GMT in vlogi državnih udeležb v Italiji». Osrednje poročilo bo podal politični tajnik sekcije Mauro Bozzi, zaključke pa bo povzel poslanec Antonino Cuffaro, ki je v vodstvu partije zadolžen za odsek znanstvenih raziskav, je pa sicer član CK KPI.

Konferenca o avtonomistični tradiciji Trsta

Študijski center za avtonomistični vabi na javno konferenco prof. Giulia Cervanija s tržaške pedagogske fakultete, ki bo danes ob 19. uri v hotelu Jolly govoril o avtonomistični tradiciji v tržaškem zgodovinsko. Konferenco bo odprla posl. Gruber Bencova, predsednica študijskega centra.

Za globlje sodelovanje med koprsko, miljsko in dolinsko občino

Na Skofijah je bilo včeraj snidenje med predstavniki krajevnih skupnosti od Hrovinatov, Ankaran in s samih Skofij ter zastopniki občine Dolina in Milje s Tržaškega. Govor je bil o potrebi po še nadaljnjih poglabitvi itak razvijajočega sodelovanja, in to na podlagi dogovorov o prijateljstvu in kooperaciji, ki so ga pred letom dni podpisale koprsko, miljska in dolinska občina. Na srečanju so med drugim sklenili, da se naloga za usklajevanje ustreznih pobud poveri posebnim mešani komisiji.

Delavec padel s tri metre visokega odra

V UL Pascoli 31 se je včeraj popoldan hudo poškodoval 25-letni delavec, jugoslovanski državljan Novica Johnović iz Beograda. Johnović, ki je zaposlen pri podjetju Fausto Pontel, je pri delu s padalom v nesrečno padel s tri metre visokega odra na stekleno streho.

V padcu si je delavec zlomil obe zapestji, poleg tega pa se nosno kost. Zaradi poškodb se bo moral zdraviti celih šestdeset dni.

Godbeno društvo Nabrežina izreka svojemu godbeniku Josipu Pipanu in družini najgloblje sožalje ob izgubi očeta.

Nabrežina, 19. novembra 1980.

Zapustil nas je naš dragi oče, stari oče, brat in stric

JOŽEF PIPAN

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, v četrtek, 20. novembra, ob 14. uri izpred nabrežinske cerkve.

Zahvalni sin Pepi, nevesta Silva, vnuk Igor in drugo sorodstvo.

Nabrežina, 19. novembra 1980.

RAZLIČNA MNENJA O UMESTNOSTI SKORAJŠNJEGA SKLICANJA ARABSKE LIGE

Nadaljevanje iransko - iraškega spopada izpodkopava enotnost v arabskem svetu

Olof Palme prispel v Teheran - Notranje politično zaostrovanje v Iranu

TEHERAN, BAGDAD — Včerajšnje vesti iz iransko - iraškega bojišča so bile skrajno pomanjkljive, a iz njih se je vseeno dalo izluščiti, da je bila iranska vojska pri Susangerdu uspešna in je prisilila na tem odseku iraško vojsko k umiku. Po dasedaj najhujši bitki je včeraj iranska vlada pozvala Združene narode, mednarodni Rdeči križ in nevtralne opazovalce, naj preverijo izjave iraškega generalštaba, da so v Susangerdu iraške sile uporabile kemično orožje. Teheransko radio je včeraj poudarilo, da bi morala mednarodna skupnost ostro obsoditi iraški režim in ga pozvati, naj prekine svoje nečloveške zločine.

Reagan v Washingtonu

WASHINGTON — Novozvoljeni, a do 20. januarja še ne umešeni, predsednik ZDA Ronald Reagan se je v ponedeljek veselo odpravil v prestolnico, kjer se bo ves teden pogovarjal z voditelji kongresa in senata ZDA ter z drugimi političnimi in gospodarskimi predstavniki. Predmet njegovih prvih stikov bo predvsem gospodarska politika, ki naj bi jo izvajal po prevzemu oblasti na osnovi načrta, ki so ga sestavili strokovnjaki iz njegovega kroga.

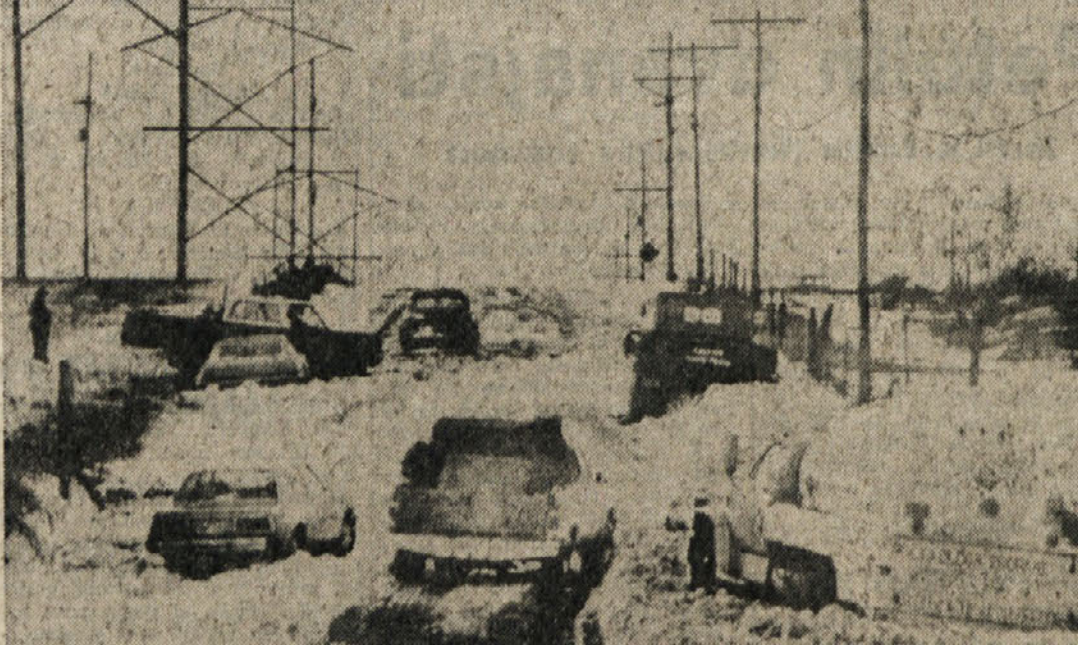
Reaganova gospodarska strategija naj bi stonela na obnoveni znižanju davkov in povzemanju vojaških stroškov, ki naj bi jih uravnotežili z zmanjšanjem državnih izdatkov in upokoženjem brezposelnosti. O tem in še o drugih državnih vprašanjih se bo Reagan pogovarjal jutri tudi s premaganim predsednikom Carterjem, ko se bosta skupaj z ženama srečala v Beli hiši. V Washingtonu je prispel tudi novozvoljeni podpredsednik in bivši načelnik obveščevalne službe CIA George Bush, ni pa znano, če bo sodeloval pri Reaganovih političnih razgovorih. Deng Xiaoping je pa že novabli Reagana, da pri prevzemu oblasti uradno obišče LR Kitajsko.

Na sliki (trietoto AP): Nancy in Ronald Reagan na poti v Washington.

20. november - 1. december 1980
GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA
(ogrevana dvorana)
Predprodaja: INEX
TITOVA 25, LJUBLJANA
Prijava sprejema tudi potovalna
agencija AURORA, Trst,
Ul. Cicerone 4, tel. 60-261.

Snežna nevihta v Teksasu

Teksaske mešice Amarillo je prizadela močna snežna nevihta; tako je izgledala ena izmed glavnih cest, ki vodijo v to mesto

(Telefoto AP)

SODOBNA TEHNOLOGIJA IN «NEZMOTLJIVI» MAČJI SOMI

KAKO NA JAPONSKEM NAPOVEDUJEJO POTRESE

Vsako leto zabeležijo okoli deset tisoč potresnih sunkov

TOKIO — Japonska, dežela potresov. Vzdušje te teče ena izmed velikih prelomnic, kjer se zemeljske plasti dotikajo in izpodirajo. Žrtve brezkompromisnosti narave so nesrečni prebivalci Japonske, za katere je težko sožitje s potresi postala že skoraj vsakdanja navada. Vsako leto zabeležijo namreč krajne seizmografske naprave okoli deset tisoč potresnih sunkov, od teh jih lahko vsaj tisoč zaznava tudi človek.

Dolgoletna «praksa» se seveda previeda od tega, da Japonci ne pričakujejo morebitne katastrofe z udano predanostjo, kot se je dogajalo še pred leti. Dandanes skušajo rešiti ta problem mnogo bolj preudarno. Sodobna tehnologija in empirična spoznanja sta končno le izpopolnili tehnično pravočasno preveščanje potresov; k temu je treba dodati še velike uspehe na gradbenem področju, okrepili pa so tudi vzgojno dejavnost, ki je že dosegla visoko stopnjo razvoja.

«Potres nas tokrat ne bo presenetil», zatrjuje največji japonski izvedenec Hideo Watanabe, ki predvideva, da bo v kratkem japonsko zopet prizadel katastrofalni potres osme stopnje po Richterjevi merilni lestvici. Na to nevarnost se po vsej državi vestno pripravljajo. Na vseh ulicah so razobesili številne stenske plakate, ki opozarjajo gospodinjstva, naj ob potresu nemudoma upihnejo plin za domačo kuhinjsko uporabo in izključijo električni dotok. Posebni cestni znaki pa usmerjajo pešce v zaklonišča ali pa na kaznujejo smer, kjer se nahajajo javni parki in drugi večji vrtni, kjer je varnost najvišja. V šolah so v redni pouk vključili tudi protipotresno vzgojo, otroci pa morajo v šolo opremljeni s posebnimi obloženimi pokri.

Vlada je ustanovila posebno komisijo, ki ji načeljuje Watanaba, sestavlja pa jo še

šest drugih izvedencev. Posebna mikrovalovna postaja, ki je povezana z računalnikom neprestano nadzoruje stopnjo zemeljskega magnetizma, raven morske vode in premike zemeljskih plasti. Japonski strokovnjaki so nad to pridobitev še posebej ponosni in slepo verujejo v njene zmogljivosti.

Vendar je, tako za znanstvenike kot za poprečno državljanstvo najhujši in tudi najcenejši pripomoček pri ugotavljanju potresov še vedno mačji som. Poznavalci so upo

TUDI ČLANI «TOLPE ŠTIRIH» V KRATKEM NA ZATOŽNI KLOPI

Kitajci z zanimanjem pričakujejo proces proti skupini «zarotnikov»

PEKING — Peng Zheng, bil se pred 14 leti eden izmed voditeljev in ideologov kulturne revolucije na Kitajskem. Sedaj je član politbiroja in bo sodil znameniti stolpi štirih. Zhang pa je bil najbolj «politiziran» med vsemi štirimi. Zaposlen je bil kot politični komisar vojske.

Najbolj skrivnostna oseba med vsemi obtoženci pa je Cen Boda, ideolog in zelo blizu Mao, saj je bil dolga leta njegov osebni tajnik.

Pred vojaškim sodiščem bodo še načelnik glavnega štaba Huang Yongheng, poveljnik letalstva Wu Faxian, politični komisar ladjarstva Li Zuoping, ravnatelj vojskih služnosti Ju Huizun in mladi častnik Jan Tengjiao.

To je torej deseterica, ki ji bo sta oba sodišča, tako civilno kot vojaško, že v kratkem sodila. Na dan bi moralo priti skrito ozarje iz

pred štirih ali petih let, ko je skupina baje načrtovala oboroženo vstajo v Sangaju z namenom, da se polasti oblasti po Maovi smrti.

Oprostitev rasistov

GREENSBORO — Zvezno sodišče v Greensboru v Južni Karolini je oprostilo dva neonacistična štiri pripadnike rasistične organizacije Ku-klux-klan. Obtoženci so bili, da so povzročili smrt petih mladih komunistov med spopadi, do katerih je prišlo v novembru 1979. Porota, ki je sestavljala šest moških in šest žensk, vseh 12 belcev, se je izrekala po sedemdesetih razpravi.

Do spopadov je prišlo v predelu mesta, kjer prebivajo večinoma črnci.

Deng o liku Mao Zedonga

BEOGRAD — Podpredsednik KP Kitajske Deng Xiaoping je v intervjuju za beograjsko televizijo izjavil, da Jugoslavija — dežela tovariša Tita — in narodi Jugoslavije uživajo velik ugled v vsem svetu.

Deng je zelo obširno govoril o notranjem političnem, gospodarskem in družbenem razvoju Kitajske. Za osnovno politiko razvoja države, znano kot štiri modernizacije, je poudaril, da jo bodo izvedli izključno na kitajski način. Cilj je, da bi v enem desetletju narodni dohodek podvojili, in naslednjem pa še enkrat. Šele takrat, torej ob koncu stoletja, bi Kitajsko po Dengovih besedah dosegla tako raven razvitenosti, kot jo ima zdaj Jugoslavija.

V nadaljevanju intervjuja je podpredsednik kitajske partije spregovoril o delu Mao Zedonga in rekel, da je njegova največja zasluga v tem, da je uspešno povezal marksizem in leninizem s konkretno kitajsko prakso, kar je pripeljalo do zmage kitajske revolucije. Kasneje je naredil tudi nekaj napak, med njimi kulturno revolucijo, vendar so Maove zasluge večje kot napake.

V zvezi s sojenjem štirinastim stolpi pa je dejal, da se bo težko izogniti stikom tolpe z Mao Zedongom, vendar je Mao delal politične napake, člani tolpe pa osebne napake in zločine.

Zatem je Deng Xiaoping govoril o sedanjem odpiranju Kitajske do sveta. Kar zadeva poslabšanje kitajsko - sovjetskega odnosa, je dejal, da se je to začelo že za časa Hruščova in kasneje ter poudaril, da sta temeljna kitajska znanja politike boji proti nadvladi in boji za zaščito miru v svetu.

Deng je še rekel, da Kitajsko poskuša čim hitreje rešiti problem Tajvana, in sicer na mirolovni način. (dd)

Iraški tanki v predmestju Susangerda

(Telefoto AP)

OBISK POGLAVARJA KATOLIŠKE CERKVE V ZAHODNI NEMČIJI

ODNOSI MED KATOLIČANI IN PROTESTANTI V OSPREDJU ZANIMANJA JAVNOSTI V ZRN

Pozitivni komentariji v nemškem tisku o ponedeljkovem sestanku med papežem in protestantskimi škofi

FULDA — Če so ponedeljkova srečanja papeža Janeza Pavla II. bila posvečena v glavnem stikom in odnosom z drugimi verskimi skupinami, še zlasti s protestanti, je bil včerajšnji dan namenjen odnosom z laiki. V katedrali v Fuldi je poglavar rimskokatoliške cerkve govoril predstavnikom organizacije «Charitas», ki šteje v Nemčiji 300 tisoč članov. Laiki imajo zelo pomembno vlogo, je rekel papež, saj so glavni stebri družbenega življenja, stebri, ki kljubujejo velikemu toku družbe, ki se stalno spreminja in ki ogroža dostojanstvo človeka, njegovo bodočnost.

Ponedeljkovi pogovori z drugimi verskimi skupnostmi so se v ospredju zanimanja nemškega tiska. Nihče ni pričakoval, da bi srečanje v Mainzu kar tako odpravilo politične spore in nasprotja med papežstvom in protestantstvom. Pogovori pa so vsekakor prispevali k vzpostavitvi novega vzdušja med obema verskima skupnostima. Nemški časopisi se poslužujejo v svojih naslovih vseh mogočih odtenkov ekumenskega jezika. Vsi objavljajo dobesedne posege tako Janeza Pavla II. kot evangeličanskega škofa

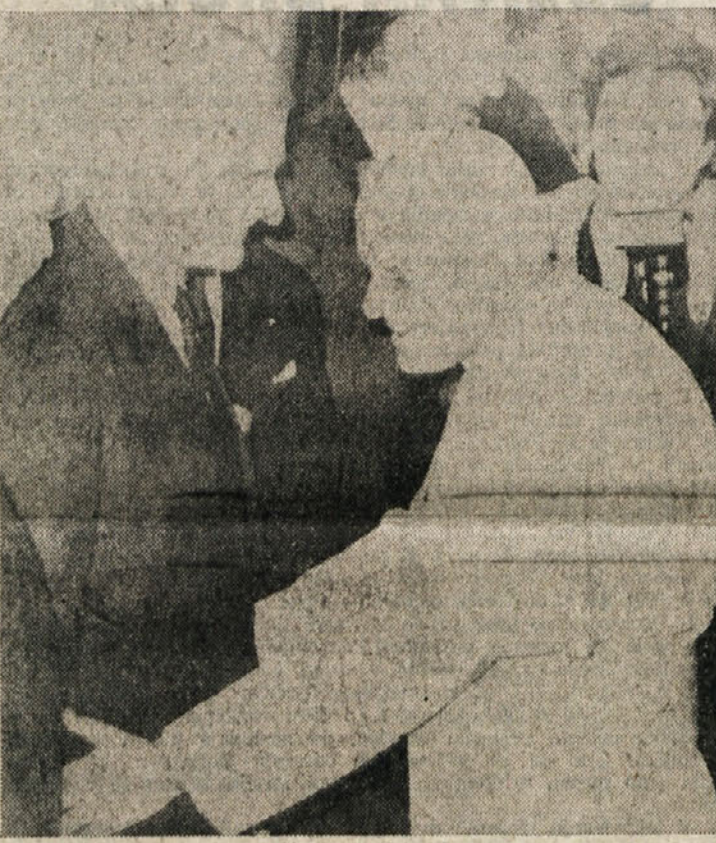
Lohseja. «Srečanje v Mainzu je imelo pomen, ker se protestantski predstavniki in papež niso omejili na izmenjavo kurtioznih pozdravov, temveč so jasno povedali, kaj jih združuje in kaj jih ločuje» to pa je za dnevnik Koelner Standartzeiger, velik korak naprej, čeprav protestanti gledajo z večjo mero skepe na možnost zedinjenja kristjanov kot katoličani. «Die Welt» ocenjuje zelo pozitivno tako sklep o ustanovitvi mešane komisije, ki kot odprte dialoge in pravi, da gre za zelo pomembno stvar. Papež ima tudi zaslugo, da je premostil nekatere polemike in nerazumevanja in da mu je uspelo vzpostaviti vzdušje zaupanja.

Papežev obisk v Zvezni republiki Nemčiji je povzročil tudi dokaj širše zanimanje v nemški javnosti, kar je jasno razvidno iz indeksov gledanja neposrednega televizijskega prenosa srečanja med Janezom Pavlom II. in zahodnemski predsednikom Carstenom. Značilno je, da ni bilo pritožb zaradi časa, ki ga je zahodnemski televizija posvetila papeževemu obisku.

Nemška teologinja Ute Ranke Heinemann pa govori o papeževem sotočnem govoru o družini ter ugotavlja, da gre za korak naprej v katoliški teologiji. To sklepa iz dejstva, da je papež sicer obsodil prekinitev nosečnosti, ni pa govoril o vprašanju kontracepcije, medtem ko je rimska cerkev doslej vedno poveljala ti dve vprašanji. Papež je tokrat propustil starejši odločitev o številu otrok, ki jih hočejo imeti. Še večji korak naprej bi bil, pravi Heinemann, ki je hči nekdanjega predsednika Zvezne republike Nemčije, če bi katoliška cerkev končno priznala, da se je treba nujno spoprijeti z vprašanjem kontracepcije, če se hoče preprečiti čedalje večje širjenje splava.

Medtem so v Manili uradno sporočili, da bo papež Wojtyła februarja obiskal Filipine v okviru potovanja, med katerim bo obiskal tudi Japonsko in Guam. Papež naj bi obiskal Luzon, največjega od filipinskih otokov arhipelaga Visayo in Južni Mindanao.

Na sliki (telefoto AP): topel objem med katoliškim papežem Janezom Pavlom II. in predsednikom kongresa protestantskih cerkva Weisackerjem na srečanju v Fuldi.

(Telefoto AP)